

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีสัญญา ในจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้รับจากเกษตรกร ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 3 ผลประโยชน์ด้านสังคมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ การปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ส่วนที่ 2 สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 160 คน ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นในอำเภอสวรรคโลก และอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ปรากฏผลดังนี้

1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น มีเพศชายและเพศหญิง ร้อยละ 50 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	80	50.0
หญิง	80	50.0
รวม	160	100.0

1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 41-60 ถึงร้อยละ 56.3 รองลงมาร้อยละ 40.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 25-40 ร้อยละ 2.4 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และที่เหลือร้อยละ 1.3 มีอายุมากกว่า 60 ปี เกษตรกรผู้ร่วม โครงการมีอายุเฉลี่ย 41.83 ปี มีอายุสูงสุด 65 ปี และมีอายุต่ำสุด 19 ปี

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนอายุอยู่ระหว่าง 40 -60 ปี และมีอายุเฉลี่ย 41.83 ปี (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 อายุของเกษตรกร

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	4	2.4
25 – 40	64	40.0
41 – 60	90	56.3
มากกว่า 60	2	1.3
รวม	160	100.0

อายุสูงสุด	65	ปี	อายุต่ำสุด	19	ปี
อายุเฉลี่ย	41.83	ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8.40	

1.3 ระดับการศึกษา

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.6 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 26.3 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และร้อยละ 13.1 สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	97	60.6
ประถมศึกษาปีที่ 6	42	26.3
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	21	13.1
รวม	160	100.0

1.4 รายได้ในครัวเรือนรอบปีที่ผ่านมา

รายได้ในครัวเรือนรอบปีที่ผ่านมาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 56.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,000 บาท – 40,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 21.8 มีรายได้อยู่ระหว่าง 40,001 – 60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 17.5 มีรายได้มากกว่า 60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 4.4 มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ในครัวเรือนในรอบปีอยู่ระหว่าง 20,000 – 40,000 บาท (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้ในครัวเรือนรอบปีที่ผ่านมา

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20,000	7	4.4
20,000 – 40,000	90	56.3
40,001 – 60,000	35	21.8
มากกว่า 60,000	28	17.5
รวม	160	100.0

1.5 สมาชิกในครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 61.3 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา ร้อยละ 30.6 มีสมาชิกในครัวเรือน มากกว่า 4 คน และร้อยละ 8.1 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 7 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.99 คน

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 สมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	13	8.1
3-4	98	61.3
มากกว่า 4	49	30.6
รวม	160	100.0

สมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 7 คน

สมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน

สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.99 คน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.11

1.6 แรงงานในครัวเรือน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0 มีแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน รองลงมา ร้อยละ 35.6 มีแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน และร้อยละ 4.4 มีแรงงานในครัวเรือน มากกว่า 4 คน พบว่ามีแรงงานในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 2.56 คน แรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน และมีแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 5 คน

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน และแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.56 คน (ตาราง ที่7)

ตารางที่ 7 แรงงานในครัวเรือน

แรงงานในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	96	60.0
3-4	57	35.6
มากกว่า 4	7	4.4
รวม	160	100.0

แรงงานในครัวเรือนสูงสุด 5 คน แรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน
 แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.56 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91

1.7 ประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 61.9 มีประสบการณ์ 1-2 ปี รองลงมา ร้อยละ 31.2 มีประสบการณ์ 3-4 ปี และร้อยละ 6.9 มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปี โดยเฉลี่ย มีประสบการณ์การปลูกมะเขือม่วง 2.52 ปี ประสบการณ์สูงสุด 7 ปี และประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น 1-2 ปี และมีประสบการณ์ปลูกเฉลี่ย 2.52 ปี (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ประสบการณ์ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ประสบการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	99	61.9
3-4	50	31.2
มากกว่า 4	11	6.9
รวม	160	100.0

ประสบการณ์สูงสุด 7 ปี
 ประสบการณ์เฉลี่ย 2.52 ปี

ประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21

1.8 ประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา

ประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา ของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 90.6 เคยเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา และ ไม่เคยเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญาร้อยละ 9.4 สำหรับเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา พบว่า ร้อยละ 61.3 เข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญากับบริษัทสันติภาพ เทรคคิง จำกัด รองลงมาร้อยละ 23.7 เข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา กับ ธกส. และร้อยละ 5.6 เข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญากับบริษัทไทยนิปปอน

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา กับบริษัท สันติภาพเทรคคิง จำกัด (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา

การเข้าร่วมโครงการแบบมีพันธสัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	15	9.4
เคย	145	90.6
เคยร่วมกับ ธกส.	38	23.7
เคยร่วมกับบริษัทสันติภาพ	98	61.3
เคยร่วมกับบริษัทไทยนิปปอน	9	5.6
รวม	160	100.0

1.9 บุคคลที่แนะนำให้เข้าร่วมโครงการ

พบว่าบุคคลที่แนะนำเกษตรกรให้ร่วม โครงการส่วนใหญ่ร้อยละ 54.4 คือเพื่อนบ้าน รองลงมาคือหัวหน้าสายร้อยละ 25.6 และ ร้อยละ 20.0 คือเจ้าหน้าที่ของบริษัท

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เพื่อนบ้านเป็นผู้แนะนำเข้าร่วม โครงการกับ บริษัท (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 บุคคลที่แนะนำให้เข้าร่วมโครงการ

บุคคลที่แนะนำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน	87	54.4
เจ้าหน้าที่ของบริษัท	32	20.0
หัวหน้าสาย	41	25.6
รวม	160	100.0

ตอนที่ 2 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

2.1 ต้นทุนในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ต่อไร่

จากการศึกษาต้นทุนในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 17,207 บาทต่อไร่ อันประกอบด้วย ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่

ต้นทุนผันแปรในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่นั้น ได้แก่ ค่าต้นกล้ามะเขือเฉลี่ย 1,020 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 170 บาทต่อไร่ ค่าแผ่นกักแมลงเฉลี่ย 140 บาทต่อไร่ ค่ากาวเหนียวเฉลี่ย 172 บาทต่อไร่ ค่าโดโลไมต์เฉลี่ย 171 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยอินทรีย์เฉลี่ย 630 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 5,951 บาทต่อไร่ ค่าสารเคมีเฉลี่ย 5,493 บาทต่อไร่ ค่าไถเฉลี่ย 495 บาทต่อไร่ ค่าไม้หลักเฉลี่ย 1,361 บาทต่อไร่ ค่าน้ำมันเฉลี่ย 1,659 บาทต่อไร่ ค่าเชือกฟางเฉลี่ย 500 บาทต่อไร่ ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 2,395 บาทต่อไร่ และค่าถึงพ่นยาเฉลี่ย 1,000 บาทต่อไร่

ต้นทุนคงที่ในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นคือ ค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 985 บาทต่อไร่ และพบว่า ต้นทุนที่บริษัทจัดหาให้ ได้แก่ รายการที่ 1-8 เฉลี่ย 13,748 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนที่จัดหาเอง ได้แก่รายการที่ 9-15 เฉลี่ย 3,459 บาทต่อไร่

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้นทุนเฉลี่ยของเกษตรกรในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อฤดูกาลเพาะปลูก 17,207 บาทต่อไร่ แยกเป็นต้นทุนที่บริษัทจัดให้ จำนวน 13,748 บาทต่อไร่ และเกษตรกรจัดหาเอง จำนวน 3,459 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ต้นทุนในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่

ต้นทุน	ค่าเฉลี่ย (บาทต่อไร่)
ต้นทุนผันแปร	
1. ต้นกล้ามะเขือ	1,020
2. ดุ้งเพาะกล้า	170
3. แผ่นกับดักแมลง	140
4. กาวเหนียว	172
5. โคลโลไมค์	171
6. ปุ๋ยอินทรีย์	630
7. ปุ๋ยเคมี	5,951
8. สารเคมี	5,493
9. ค่าไถ*	495
10. ไม้หลัก*	1,361
11. น้ำมัน*	1,659
12. เชือกฟาง*	500
13. ค่าจ้างแรงงาน*	2,395
14. ถังพ่นยา*	1,000
ต้นทุนคงที่	
15. ค่าเช่าที่ดิน*	985

* ค่าไถ ไม้หลัก น้ำมัน เชือกฟาง ค่าจ้างแรงงาน ถังพ่นยา และค่าเช่าที่ดิน เป็นค่าเฉลี่ยเฉพาะรายที่มีค่าใช้จ่าย

รายการที่ 1 - 8 เป็นต้นทุนที่บริษัทจัดหาให้เฉลี่ย 13,748 บาทต่อไร่

รายการที่ 9 - 15 เป็นต้นทุนที่เกษตรกรจัดหาเองเฉลี่ย 3,459 บาทต่อไร่

2.2 รายได้สุทธิจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่

จากการศึกษารายได้การปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่ พบว่าเกษตรกรมีผลผลิตเกรด A โดยเฉลี่ย 4,965 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นเงินเฉลี่ย 25,716 บาท ผลผลิตเกรด B โดยเฉลี่ย 1,822 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นเงินเฉลี่ย 1,822 บาทต่อไร่ และมีต้นทุนเฉลี่ย 17,207 บาทต่อไร่ รวมรายได้ผลผลิตเกรด A และผลผลิตเกรด B เป็นเงินโดยเฉลี่ย 27,538 บาท ดังนั้นเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 10,331 บาทต่อไร่

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตเฉลี่ย 27,538 บาทต่อไร่ มีต้นทุนเฉลี่ย 17,207 บาทต่อไร่ เกษตรกรจะมีรายได้สุทธิ 10,331 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 รายได้สุทธิจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นเฉลี่ยต่อไร่

รายการ	จำนวนเงิน (บาทต่อไร่)
1. ผลผลิต เกรด A (กก.)	4,965
2. รายได้เกรด A	25,716
3. ผลผลิต เกรด B (กก.)	1,822
4. รายได้เกรด B	1,822
5. รายได้รวม (2+4)	27,538
6. ต้นทุนเฉลี่ย	17,207
7. รายได้สุทธิ (5-6)	10,331

2.3 รายได้สุทธิจริงของเกษตรกรจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่ แบบแบ่งจ่าย

จากการศึกษารายได้การปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่แบบแบ่งจ่ายตามบริษัท เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตเฉลี่ย 27,539 บาทต่อไร่ ต้นทุนให้บริษัทเฉลี่ย 11,206 บาทต่อไร่ เกษตรกรจะมีรายได้หลังหักทุนยืมของบริษัท 16,333 บาทต่อไร่ และหักทุนที่เป็นส่วนของเกษตรกร 3,465 พบว่าเกษตรกรจะได้รายได้สุทธิ 12,868 บาทต่อไร่

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เกษตรกรจะได้รับรายได้สุทธิจริง แบบแบ่งจ่าย 12,868 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 รายได้สุทธิจริงของเกษตรกรจากการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไร่ แบบแบ่งจ่าย

รายการ	จำนวนเงินเฉลี่ย (บาทต่อไร่)
รายได้จากผลผลิต	27,539
คืนทุนให้บริษัท	11,206
รายได้หลังหักทุนบริษัท	16,333
คืนทุนของเกษตรกร	3,465
รายได้สุทธิจริง	12,868

2.4 การปลูกพืชเศรษฐกิจของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรโดยทั่วไปของจังหวัดสุโขทัย มีการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ข้าวนาดำ ข้าวนาหว่าน และถั่วลิสง เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น พบว่ามะเขือม่วงญี่ปุ่นมีรายได้สูงกว่า พืชเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การปลูกพืชเศรษฐกิจของเกษตรกร

ชนิดพืช	ต้นทุนต่อไร่	ผลผลิต ต่อไร่	ราคา/กก.	รายได้ต่อไร่
ถั่วเหลือง	943.77	200 ก.ก.	7.40	1,480
นาหว่าน	1,215	60 – 90	3.50	2,520
ข้าวนาดำ	1,245	80 – 100	3.50	3,420
ข้าวไร่	300	30 – 40	3.50	1,200
ข้าวโพดหวาน	2,000	6,000 ฝัก	1.00	4,000
ถั่วลิสง	1,104.97	247 กก.	8.00	1,976

ที่มา : ข้อมูลทางเลือกสำหรับเกษตรกรระดับหมู่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอสวรรคโลก
สำนักงานเกษตรอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

2.5 การกู้ยืมเงินทุนก่อนร่วมโครงการ เทียบกับช่วงที่ร่วมโครงการ

จากการศึกษาถึงการกู้ยืมเงินทุนก่อนร่วมโครงการ เทียบกับช่วงที่เข้าร่วมโครงการพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินคงที่ จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมา ร้อยละ 30.0 (48 ราย) มีการกู้ยืมเงินลดลง และร้อยละ 0.6 (1 ราย) มีการกู้ยืมเงินเพิ่มมากขึ้น

การกู้ยืมเงินเพิ่มขึ้น(1 ราย) เพราะต้องซื้อปุ๋ยและสารเคมีเพิ่ม

การกู้ยืมเงินคงที่ (111 ราย) เพราะปกติไม่ได้กู้

การกู้ยืมเงินลดลง (48 ราย) เพราะมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และบริษัทจัดหาปัจจัยการผลิตให้ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การกู้ยืมเงินทุนก่อนร่วมโครงการ เทียบกับช่วงที่ร่วมโครงการ

การกู้ยืม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพิ่มขึ้น	1	0.6
คงที่	111	69.4
ลดลง	48	30.0
รวม	160	100.0

2.6 สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวหลังร่วมโครงการ

จากการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ของครอบครัวหลังร่วมโครงการพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 (100 ราย) สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น รองลงมา ร้อยละ 31.9 (51 ราย) สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวเหมือนก่อนเข้าร่วมโครงการ และร้อยละ 5.6 (9 ราย) มีสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวแย่ลงกว่า เดิม

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีบางส่วนมีสภาพความเป็นอยู่แย่ลงเนื่องจากประสบปัญหาสวนล้ม (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวหลังเข้าร่วมโครงการ

ความเป็นอยู่ของครอบครัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดีขึ้น	100	62.5
เหมือนเดิม	51	31.9
แย่ลง	9	5.6
รวม	160	100.0

ตอนที่ 3 ข้อมูลทางด้านสังคมและผลประโยชน์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

3.1 การเข้าเยี่ยมของพนักงานส่งเสริมในรอบ 1 เดือน

จากการศึกษาถึงการเข้าเยี่ยมของพนักงานส่งเสริมในรอบ 1 เดือน เฉลี่ย 5.29 ครั้ง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.1 (109 คน) พนักงานส่งเสริมเข้าเยี่ยม 3-6 ครั้งต่อเดือน รองลงมา ร้อยละ 24.4 (39 คน) พนักงานส่งเสริมเข้าเยี่ยมมากกว่า 6 ครั้งต่อเดือน และร้อยละ 7.5 (12 คน) พนักงานส่งเสริมเข้าเยี่ยม 1-3 ครั้งต่อเดือน การเข้าเยี่ยมของพนักงานส่งเสริมในรอบ 1 เดือนนั้น พบว่า พนักงานส่งเสริมเข้าเยี่ยมสูงสุด 12 ครั้ง และต่ำสุด 1 ครั้ง

สรุปว่า พนักงานส่งเสริมการเกษตรของบริษัท เข้าเยี่ยมเยือนเกษตรกรเฉลี่ย 5.29 ครั้งต่อเดือน (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การเข้าเยี่ยมของพนักงานส่งเสริมในรอบ 1 เดือน

จำนวนครั้ง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 – 3	12	7.5
3 – 6	109	68.1
มากกว่า 6	39	24.4
รวม	160	100.0

เข้าเยี่ยมสูงสุด 12 ครั้ง
เข้าเยี่ยมเฉลี่ย 5.29 ครั้ง

เข้าเยี่ยมต่ำสุด 1 ครั้ง
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85

3.2 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อพนักงานส่งเสริมที่เข้าเยี่ยมในแต่ละเดือน

จากการศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อพนักงานส่งเสริมที่เข้าเยี่ยมในแต่ละเดือนนั้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 (130 คน) มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 15.6 (25 คน) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 3.1 (5 คน) มีความพึงพอใจในระดับน้อย

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อพนักงานส่งเสริมที่เข้าเยี่ยมในแต่ละเดือน

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มาก	130	81.3
ปานกลาง	25	15.6
น้อย	5	3.1
รวม	160	100.0

3.3 ประสบการณ์ในการปลูกพืช

จากการศึกษาประสบการณ์ในการปลูกพืชของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.2 (98 คน) มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี รองลงมาร้อยละ 28.8 (46 คน) มีประสบการณ์ 6-10 ปี และร้อยละ 10.0 (16 คน) มีประสบการณ์ 1-5 ปี

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกพืชมากกว่า 10 ปี เนื่องจากประกอบอาชีพการเกษตร (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ประสบการณ์ในการปลูกพืช

ประสบการณ์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 – 5 ปี	16	10.0
6 – 10 ปี	46	28.8
มากกว่า 10 ปี	98	61.2
รวม	160	100.0

3.4 ความรู้ด้านการเกษตร จากการร่วมโครงการ

ความรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.6 (81 คน) มีความรู้เพิ่มมากขึ้น รองลงมา ร้อยละ 46.3 (74 คน) มีความรู้ด้านการเกษตร ปานกลาง

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัท มาให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ความรู้ด้านการเกษตรจากการร่วมโครงการ

ความรู้ด้านการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากขึ้น	81	50.6
ปานกลาง	74	46.3
ไม่แน่ใจ	5	3.1
รวม	160	100.0

3.5 การนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ของเกษตรกร

การนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.2 (82 คน) มีการนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 47.5 (76 คน) มีการนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ใน ระดับปานกลาง และร้อยละ 1.3 (2 คน) มีการนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ในระดับน้อย

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงใช้ได้ในระดับ ปานกลางถึงมาก (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้ของเกษตรกร

การนำข้อมูลไปปรับปรุงใช้	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มาก	82	51.2
ปานกลาง	76	47.5
น้อย	2	1.3
รวม	160	100.0

3.6 ความรู้ด้านการตลาดจากการร่วมโครงการ

การศึกษาด้าน ความรู้ด้านการตลาดจากการร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.5 (100 คน) มีความรู้ด้านการตลาดในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 26.9 (43 คน) มีความรู้ มากขึ้น

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการตลาดมากขึ้น (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความรู้ด้านการตลาดจากการร่วมโครงการ

ความรู้ด้านการตลาด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มากขึ้น	43	26.9
ปานกลาง	100	62.5
เท่าเดิม	17	10.6
รวม	160	100.0

3.6 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งอื่น ๆ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งอื่น ๆ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 29.4 (150 คน) ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 24.5 (125 คน) ได้รับข้อมูล ข่าวสารผ่านทางวิทยุ ร้อยละ 17.6 (90 คน) ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางโทรทัศน์ ร้อยละ 16.7 (85 คน) ได้รับข้อมูล ข่าวสารผ่านทางหอกระจายเสียง ร้อยละ 11.8 (60 คน) ได้รับข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ด้านการเกษตรจากเพื่อนบ้าน มากที่สุด เนื่องจากประกอบอาชีพคล้ายกันจึงมีพูดคุย และปรึกษากันเป็นประจำ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งอื่น ๆ

แหล่งความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยุ	125	24.5
หนังสือพิมพ์	60	11.8
โทรทัศน์	90	17.6
หอกระจายข่าว	85	16.7
เพื่อนบ้าน	150	29.4

หมายเหตุ : เกษตรกรสามารถรับรู้ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 แหล่ง

3.8 ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านระหว่างร่วมโครงการ

จากศึกษาพบว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ระหว่างร่วมโครงการร้อยละ 60.6 (97คน) มีความสัมพันธ์ในระดับปกติ รองลงมาร้อยละ 39.4 (63 คน) มีความสัมพันธ์ลดลง

สรุปว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านในระดับปกติ เนื่องจากมีแรงงานในครัวเรือนเพียงพอ และเกษตรกรบางส่วนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านลดลง เนื่องจากต้องปฏิบัติตามแลร์กษาอย่างสม่ำเสมอ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านระหว่างร่วมโครงการ

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปกติ	97	60.6
ลดลง	63	39.4
รวม	160	100

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เกษตรกรได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

4.1 ปัญหา อุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

ปัญหาการป้องกันโรคและแมลง ร้อยละ 68.1 ปัญหาการเก็บผลผลิต ร้อยละ 28.7 ปัญหาการเตรียมแปลงและการปลูก ร้อยละ 26.2 ปัญหาจากบริษัทเองร้อยละ 25.6 ปัญหาการจ่ายเงินค่าผลผลิต ร้อยละ 23.7 ปัญหาการปรับเก็บผลผลิต ร้อยละ 19.4 ปัญหาต้นกล้ามะเขือ ร้อยละ 18.8 และปัญหาการจัดการและการใช้สารเคมี ร้อยละ 15.0 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ปัญหา อุปสรรค	มี		ลำดับความสำคัญ
	จำนวน	ร้อยละ	
1. ต้นกล้ามะเขือ	30	18.7	7
2. การเตรียมแปลงและการปลูก	42	26.2	3
3. การจัดการและการใช้ สารเคมี	24	15.0	8
4. การป้องกัน โรคและแมลง	109	68.1	1
5. การเก็บผลผลิต	46	28.7	2
6. การปรับเก็บผลผลิต	31	19.4	6
7. การจ่ายเงินค่าผลผลิต	38	23.7	5
8. จากบริษัท	41	25.6	4

ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

1. ปัญหาการป้องกันโรคและแมลง (109 คน) ได้แก่

- โรคโคนเน่า (90 คน)
- เพลี้ยไฟ (91คน)
- โรคไวรัสใบด่าง (52 คน)
- โรคเหี่ยว (42 คน)
- แมลงค้อยา (10 คน)

2. ปัญหาการเก็บผลผลิต (46 คน) ได้แก่

- เก็บไม่ได้ขนาด (32 คน)
- ลูกอ้วน สั้น (15 คน)
- เก็บได้ในปริมาณน้อย (9 คน)

3. ปัญหาการเตรียมแปลงและการปลูก (42 คน) ได้แก่

- ยกแปลงยาก (11 คน)
- ความสูงแปลงไม่สม่ำเสมอ (32 คน)
- เตรียมแปลงลำบาก (15 คน)

4. ปัญหาจากบริษัท (41 คน) ได้แก่

- การซื้อขายค้ดมาก (32 คน)
- รถซื้อมาไม่ตรงเวลา (19 คน)
- พนักงานจัดซื้อ ไม่สุภาพ (25 คน)

5. ปัญหาการจ่ายเงินค่าผลผลิต (38 คน) ได้แก่

- จ่ายเงินล่าช้า (30 คน)
- จ่ายผ่านธนาคารทำให้การรับเงินยุ่งยาก (14 คน)

6. ปัญหาการปรับเก็บผลผลิต (31 คน) ได้แก่

- เก็บไม่ได้ขนาด (30 คน)
- ปรับเก็บขนาดช่วงต้น โทรม (13 คน)
- ไม่เข้าใจขนาดเก็บ (21 คน)
- ปรับเก็บหลายครั้ง (25 คน)

7. ปัญหาต้นกล้ามะเขือม่วงญี่ปุ่น (30 คน) ได้แก่

- ต้นกล้าเน่า (12 คน)
- ต้นกล้าเหี่ยว เเฉา (18 คน)
- ต้นกล้าโตกว่าปกติ (27 คน)

8. ปัญหาการจัดการและการใช้สารเคมี (24 คน) ได้แก่

- ไม่เข้าใจการใช้สารเคมี (23 คน)
- สารเคมีไม่สามารถควบคุมแมลงได้เท่าที่ควร (14 คน)
- จ่ายสารเคมีช้า (21 คน)

4.2 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรที่ร่วม โครงการพ่นสารเคมีอย่างสม่ำเสมอพร้อมทำการตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ย อินทรีย์ให้มากขึ้น การจ่ายสารเคมีทุกครั้งจะมีพนักงานของบริษัทชี้แจงการใช้สารเคมีอย่างละเอียด และใช้สารเคมีพ่นสลับเพื่อป้องกันการดื้อยาของแมลง

2. ก่อนเก็บผลผลิตจะมีการประชุมชี้แจงการรับซื้อผลผลิต บอกถึงขนาด ความยาว เส้นผ่านศูนย์กลาง ทำความเข้าใจก่อนที่จะมีการรับซื้อพร้อมทั้งแนะนำวิธีการเก็บ ในช่วงแรกของการซื้อขายผลผลิตค่อนข้างจะมีปัญหาบ้าง

3. การเตรียมแปลงปลูกค่อนข้างจะมีปัญหาในช่วงหน้าฝน ต้องทำการคัดเลือกพื้นที่ ปลูกและทำร่องระบายน้ำ

4. การซื้อขาย ช่วงที่มีการประชุมรับซื้อผลผลิตจะกำหนดเวลารับซื้อทุกครั้ง กรณีรับซื้อมาช้าให้จัดตัวแทนเกษตรกรรอขายการคัดผลผลิตทางบริษัทจะกำหนดการรับซื้อเสมอ และทางบริษัทมีการอบรมมารยาทอยู่ตลอดเวลาที่เป็นพนักงานของบริษัท

5. การจ่ายเงินค่าผลผลิตบาง โครงการจะมีการจ่ายเงินสดถ้าพื้นที่อยู่ไกลธนาคาร ทำให้ไปรับเงินยุ่งยาก บริษัทจะจ่ายเงินค่าผลผลิตไม่เกิน 30 วันหลังปิดงวด โดยขอให้ทางบริษัทฯ ปรับเป็นไม่เกิน 15 วัน หลังปิดงวด

6. การปรับเก็บผลผลิตทางพนักงานของบริษัทจะตรวจสอบสภาพสวนทุก ๆ สัปดาห์ ฉะนั้นการปรับเก็บ การเก็บไม่ได้ขนาด รวมทั้งสภาพต้น ไทรมจะต้องทำการปฏิบัติดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด

7. บริษัท ได้มีการจัดรถขนส่งเป็นรถห้องเย็นในการขนส่งต้นกล้า จะพบการเหี่ยวและถ่าน้อยลง ต้นกล้าเน่าจะพบบ้าง 1-2 ต้น ที่อยู่ในกระเบาะเพาะกล้าไม่เป็นปัญหาเท่าที่ควร แต่ควรรีบลงถุงเพาะชำเร็วขึ้น

8. ทุกครั้งที่มีการจ่ายสารเคมีจะมีการประชุมชี้แจงเสมอ การป้องกันแมลงคือยารัน การพ่นสารเคมีสลับกัน สำหรับสารเคมีล่าช้านั้นเป็นเพราะขั้นตอนของเอกสาร แก้ไขโดยให้เกษตรกรซื้อจากร้านค้ามาใช้แต่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานของบริษัท เพื่อป้องกันสารเคมีตกค้าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากประชุมกลุ่มเกษตรกร

จากการร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Interview) กับเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วง ญี่ปุ่นอำเภอ สวรรคโลก และอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ประมาณอำเภอละ 50 คน ได้ข้อมูล ด้านต่าง ๆ รวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการป้องกันแก้ไขเพิ่มเติม แยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ตารางที่ 26 สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น จากการ อภิปรายกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>1. ด้านการดำเนินงานของบริษัท</p> <p>1.1 สนับสนุนปัจจัยการผลิตบางพื้นที่ล่าช้า และไม่เพียงพอ กรณีเกิด โรคแมลงระบาด หรือกรณีใช้เครื่องพ่นยาแบบเครื่องยนต์ สารเคมีบางตัวแพงกว่าท้องตลาด</p> <p>1.2 ด้านการส่งเสริมและการแนะนำของ พนักงานบริษัท การเข้าไปตรวจสอบเยี่ยม เยียนไม่ระบุวันเวลาที่ชัดเจน และพนักงาน บางท่านเลือกปฏิบัติตรวจสอบที่เข้า เยี่ยมง่าย</p> <p>1.3 ด้านการรับซื้อ มีปัญหาเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สับเปลี่ยนกัน ไปรับซื้อทำให้มาตรฐานการ รับซื้อ ไม่เหมือนกัน เกษตรกรสับสน กระทบกับปริมาณและรายได้ - พนักงานจัดซื้อวัตถุดิบหุดไม่เพราะ - ภาชนะ(ตะกร้า) ไม่เพียงพอทำให้ต้องจัด หาวัสดุอื่นแทนกระทบถึงคุณภาพผลผลิต - รถขนส่งวัตถุดิบมาล่าช้า ต้องรอทำให้เสีย เวลาในการปฏิบัติดูแลรักษาสวน 	<p>1. แนวทางที่ต้องการดำเนินการ</p> <p>1.1 บริษัทควรจัดปัจจัยการผลิตให้เพียงพอ โดยจัดสำรองไว้หน้าไร่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ราคาปัจจัยการผลิตอาจถูกกว่า หรือเท่า กับหน้าไร่ <p>1.2 บริษัทควรให้พนักงานส่งเสริมฯ เข้าไป ตรวจสอบสม่ำเสมอและทั่วถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - พนักงานส่งเสริมฯ ควรไปพบปะ ประชุมเกษตรกร ณ จุดรับซื้อผลผลิต อย่างน้อย 2 สัปดาห์ต่อครั้ง - บริษัทฯ ควรพัฒนาการปลูกใหม่ให้ทัน เหตุการณ์ <p>1.3 ควรจัดพนักงานจัดซื้อรับผิดชอบการรับซื้อ ของแต่ละ โครงการ ตั้งแต่เริ่มรับซื้อจน สิ้นสุดโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัทฯ ควรจัดอบรมพนักงานจัดซื้อ ด้านมนุษยสัมพันธ์และมาตรฐานการรับ ซื้ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง - ภาชนะ(ตะกร้า) ควรจ่ายให้หมุนเวียน ตามปริมาณผลผลิตเพื่อรักษาคุณภาพ

ตารางที่ 26 (ต่อ) สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น จาก การอภิปรายกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>1.4 ด้านรายได้และการชำระค่าผลผลิตให้เกษตรกร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การชำระค่าผลผลิตหนึ่งเดือนต่อครั้ง นานเกินไปถึงแม้โดยภาพรวมแล้วก็ทำให้เกษตรกรมีรายได้สม่ำเสมอ แต่คาดหวังอยากได้รายได้มากกว่านี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาระ(ตะกร้า) ควรจ่ายให้หมุนเวียนตามปริมาณผลผลิตเพื่อรักษาคุณภาพ - การรับซื้อควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนแล้วช่วยกันรักษาคุณภาพ <p>1.4 ควรกำหนดราคาผลผลิตให้สอดคล้องกับราคาตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขอให้บริษัทเปลี่ยนการจ่ายเงินจากเดือนต่อครั้งเป็น 15 วันต่อครั้ง
<p>2. ด้านสังคม</p>	<p>2. ด้านสังคม</p>
<p>2.1 ระหว่างร่วม โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านบางส่วนจะน้อยกว่าปกติอีกทั้งประสบปัญหาการถูกเขาย้ายจากเพื่อนบ้านที่ไม่ร่วมโครงการ แต่ความสัมพันธ์ในครอบครัวมากขึ้น เพราะจะช่วยกันทำงาน ตลอดจนความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ปลูกด้วยกันดีขึ้น</p>	<p>2.1 เกษตรกรที่ร่วมโครงการควรกำหนดเนื้อที่ให้สัมพันธ์กับแรงงานในครอบครัว เกษตรกรจะต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองและบริษัทฯ ไม่วันทิว มีปัญหาให้ปรึกษากับพนักงานของบริษัทฯ และหัวหน้ากลุ่ม</p>
<p>2.2 เกิดการจ้างงานแต่ในบางฤดูขาดแคลนแรงงานเพราะค่าจ้างต่ำกว่าไปทำงานในเมืองและคนหนุ่มสาวนิยมไปทำงานในเมือง</p>	<p>2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและรณรงค์ให้ประกอบอาชีพในท้องถิ่น</p>
<p>3. ด้านสุขภาพอนามัยของเกษตรกร ในการร่วมโครงการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีต่อรุ่นปลูกจำนวนมาก บางครั้งปฏิบัตินอกเหนือจากคำแนะนำของพนักงานบริษัททำให้เกิดอันตรายกับสุขภาพ เช่น พ่นตอนกลางวัน อากาศร้อนแล้วเกิดอาการเวียนศีรษะ หรือใส่ปุ๋ยเคมีโดยไม่สวมถุงมือ ทำให้มือเป็นแผล ตลอดจนจะต้อง</p>	<p>3. ด้านสุขภาพอนามัยของเกษตรกร สาเหตุเกิดจากการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรปฏิบัติตามของพนักงานส่งเสริมของบริษัทอย่างเคร่งครัดและไม่ประมาท - ปัญหาความเหนื่อยล้า ควรจะปลูกในปริมาณเนื้อที่ให้สัมพันธ์กับแรงงานในครอบครัว

ตารางที่ 26 (ต่อ) สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น จาก
การอภิปรายกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น

ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>เก็บผลผลิตทุกวันไม่มีวันหยุดทำให้ร่างกายอ่อนล้า</p> <p>4. ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรสังเกตเห็นว่าระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไปในแปลงดินแข็งขึ้น เพราะใส่สารเคมีปริมาณมากแมลงที่พบเกิดการดื้อยาและระบาดมากขึ้น</p> <p>5. ด้านความพอใจในการร่วมโครงการ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังจะร่วม โครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นต่อไป เพราะถือว่าเป็นพืชทางเลือกและมีรายได้ทุกเดือน มีราคาที่แน่นอน บริษัทรับซื้อถึงในหมู่บ้าน ไม่มีความเสี่ยงทางด้านราคา แต่มีเกษตรกรส่วนน้อยที่จะไม่ปลูกต่อไป เนื่องจากมีรายได้น้อยและต้องปฏิบัติดูแลรักษามากและต้องเก็บผลผลิตทุกวัน</p> <p>6. ปัญหาด้านอื่น ๆ</p> <p>6.1 เกิดโรคและแมลงระบาด ทำให้สภาพสวนไม่ดี</p> <p>6.2 เกิดน้ำท่วม(สวรรคโลก) ปี 2544 สวนล้ม</p> <p>6.3 ผลผลิตถูกขโมย</p> <p>6.4 ลักษณะผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ตรงตามสายพันธุ์</p>	<p>4. ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันกำจัดแมลงควรใช้วิธีกลและการเกษตรกรรมเพิ่ม หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีที่มีความรุนแรง ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่ม</p> <p>5. ด้านความพอใจในการร่วมโครงการ ในการร่วมโครงการครั้งต่อไป ควรมีการคัดเลือกพื้นที่ให้เหมาะสมกับฤดูกาลและเตรียมความพร้อมทุกด้านมากขึ้น บริษัทควรแจ้งแผนการปลูกนาน ๆ และควรรหาพืชใหม่ ๆ มาปลูกสลับหมุนเวียนกันไป</p> <p>6. ปัญหาด้านอื่น ๆ</p> <p>6.1 ควรให้บริษัทฯ จัดสารเคมีให้พอเพียงและตรงกับชนิดของโรคและแมลงระบาด</p> <p>6.2 เลือกพื้นที่ที่อยู่ทีดอน หรือที่สูงแต่มีแหล่งน้ำ</p> <p>6.3 ควรมีการจัดเวรยามตรวจโดยรวมกลุ่มเกษตรกร</p> <p>6.4 ควรให้บริษัทฯ เปลี่ยนสายพันธุ์ใหม่</p>